

*Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon
Esimees*

13.6.2023

David McAllister
Esimees
Väliskomisjon

Bernd Lange
Esimees
Rahvusvahelise kaubanduse komisjon
BRÜSSEL

Teema: Arvamus ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu 2021. ja 2022. aasta rakendamise aruannete kohta (2022/2188(INI))

Austatud esimehed

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon otsustas kõnealuse menetluse raames esitada oma arvamuse Teie komisjonidele kirja vormis.

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon arutas küsimust ja võttis vastu oma arvamuse 15. juunil 2023. aastal¹. Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutavatel väliskomisjonil ja rahvusvahelise kaubanduse komisjonil neid kaalutlusi arvesse võtta, tuletades meelde keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni kokkulepitud

¹ Lõpphääletuse ajal olid kohal: Pascal Canfin (esimees), Bas Eickhout (aseesimees), César Luena (aseesimees), Marian-Jean Marinescu (aseesimees), Sergio Berlato, Mathilde Androuët, Maria Arena, Aurélie Beigneux, Tom Berendsen, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Michael Bloss, Franc Bogovič, Traian Băsescu, Daniel Caspary, Antoni Comín i Oliveres, Rosanna Conte, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Herbert Dorfmann, Lena Düpont, Agnès Evren, Malte Gallée, Andreas Glueck, Catherine Griset, Roman Haider, Christophe Hansen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Fulvio Martusciello, Sara Matthieu, Marina Measure, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Grace O'Sullivan, Max Orville, Alessandro Panza, Jutta Paulus, Francesca Peppucci, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Inma Rodríguez-Piñero, Rob Rooken, Robert Roos, Maria Veronica Rossi, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Róza Thun und Hohenstein, Nils Torvalds, Edina Tóth, Tom Vandenkendelaere, Achille Variati, Nikolaj Villumsen, Petar Vitanov, Veronika Vrecionová, Mick Wallace, Sarah Wiener, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska.

ainupädevust seoses kaubandus- ja koostöölepingut käsitleva komisjoni esimese, 2021. aasta aruande 7.1. peatüki (lk 15) punktidega 3–5, milles keskendutakse keskkonnale ja kliimale, ning komisjoni teise, 2022. aasta aruande 5.2.2. peatüki (lk 13) punktiga 2.

Lugupidamisega

Pascal Canfin

Üldised märkused

1. Väljendab heameelt komisjoni asjaliku lähenemisviisi üle praktiliste lahenduste esitamisel muu hulgas konkreetsete ajutiste paindlikkusmeetmete kaudu, milles pooled kokku leppisid, et vähendada häireid, mida Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollirakendamine on põhjustanud Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa vahel teatavate toodetega kauplemisele, sealhulgas ravimite ning supermarketitele teatava jahutatud liha ja muude toiduainete tarnimisele;
2. väljendab heameelt 24. märtsi 2023. aasta Windsori raamistiku kokkuleppe üle, mille kohaselt kohustuvad pooled täitma siduvaid õiguslikke kohustusi, millega säilitatakse protokollis põhisisu, nähes samal ajal ette paindliku, kuid tulemusliku rakendamise tingimused; väljendab sellega seoses heameelt Ühendkuningriigi valitsuse teadaande üle, et Põhja-Iirimaa protokollis käsitleva eelnõu menetlus peatatakse ja pannakse pausile;
3. tunnustab Windsori raamistiku kokkulepet kui võimalust alustada uut peatükki sõbralikus kahepoolses koostöös; kutsub komisjoni üles kasutama täielikult ära kaubandus- ja koostöölepingu potentsiaali ning maksimeerima ELi ja Ühendkuningriigi vaheliste suhete võimalusi mõlemale poolele kasulikul viisil, tehes sõbralikult koostööd ühist huvi pakkuvates küsimustes rahvusvahelistel foorumitel ja seoses kolmandate riikidega, eelkõige selleks, et saavutada kõrgeim ambitsioonikuse tase kliimameetmete, sealhulgas leevendamise, vastupanuvõime, kohanemise ja kliimarahastuse kaasamise valdkonnas, et toetada elurikkuse ja ökosüsteemide säilitamist, kaitset, taastamist ja kestlikku majandamist, saavutada kestliku arengu eesmärgid ning koordineerida pingutusi kõigi sektorite ökoloogilise ülemineku edendamiseks õiglasel ja kaasaval viisil, tugevdades samal ajal tööstuse sõltumatust ja rahvusvahelist konkurentsivõimet;
4. väljendab heameelt Windsori raamistikust tuleneva sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete ettepaneku üle, mis aitab jõuda püsiva lahenduseni teatavate kaupade saadetiste sisenemiseks Ühendkuningriigi teistest osadest Põhja-Irimaale ja millega kaasnevad kaitsemeetmed ühtse turu terviklikkuse ning inimeste, loomade ja taimede tervise ning liidu tarbijate huvide kaitsmiseks; kutsub üles jälgima, et tunnustataks terviseühitsuse põhimõtet kui integreeritud ja ühendavat lähenemisviisi, mille eesmärk on kestlikult tasakaalustada ja optimeerida inimeste, loomade ja ökosüsteemide tervist; rõhutab, et lemmikloomade veoga seotud normides ja menetlustes tuleks järgida loomade heaolu viie vabaduse põhimõtet, mis kajastab Euroopa Nõukogu loomade kaitset käsitlevat konventsiooni; rõhutab, et esitatud lahendused nõuavad nõuetekohast ja tulemuslikku rakendamist ja järelevalvet ning sõltuvad muu hulgas Ühendkuningriigi ametiasutuste täielikult toimivate ja piisavate ressurssidega piiripunktide loomisest ning juurdepääsust liidu ja Ühendkuningriigi andmebaasidele ja nende ühilduvusest;
5. märgib, et Ühendkuningriigi lahkumine Euroopa Liidu ühtselt turult ja tolliliidust tähendab, et kummalgi poolel on eraldi kord inimeste, taimede ja loomade tervise valdkondade reguleerimiseks; märgib, et sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed kajastavad suures osas WTO reegleid neis valdkondades;
6. väljendab heameelt Windsori raamistikust tuleneva ravimite ettepaneku üle, mis on püsiv lahendus tagamaks, et Põhja-Iirimaaal on inimestel juurdepääs kõigile ravimitele, sealhulgas sellistele uudsetele ravimitele nagu vähiravimid, samal ajal ja samadel

tingimustel kui inimestel Suurbritannias, ning sellega kaasnevad kaitsemeetmed tagamaks, et ühtegi Põhja-Iirimaal turule lastud ravimit ei tehta üheski liikmesriigis kättesaadavaks; arvestades Põhja-Iirimaal turustamiseks ette nähtud ravimite turvaelementide suhtes ELi kohustuste kohaldamise lõpetamist, kutsub komisjoni üles jälgima Ühendkuningriigis eelkõige rikkumisvastaseid seadmeid käsitlevate meetmetega seotud aspekte; rõhutab, et ravimite ettepanekuga ette nähtud paindlikkusmeetmeid tuleb samuti nõuetekohaselt jälgida, et hoida ära Põhja-Iirimaal turustamiseks ette nähtud Ühendkuningriigi ravimite ebaseaduslik levitamine ühtsel turul ja tagada nende jäämine Põhja-Iirimaale;

7. rõhutab, et komisjon peab jälgima Windsori raamistikus sätestatud kaitsemeetmete rakendamist ja kohaldamist, olema valmis kasutama täielikult ära kaubandus- ja koostöölepingus, väljaastumislepingus ja Windsori raamistikus sisalduvaid vaidluste lahendamise vahendeid, kui Ühendkuningriigi ametiasutused neid ei täida, ning jälgima Ühendkuningriigi normide erinevusi ELi nõuetest toiduga kindlustatuse ning inimeste, loomade ja taimede tervise valdkonnas;
8. rõhutab, et Euroopa Parlament peaks teostama maksimaalset kontrolli kaubandus- ja koostöölepingu ning Windsori raamistiku rakendamise üle, osaledes aktiivselt parlamentaarses partnerlusassamblees; lisaks peaksid parlamendikomisjonid tagama, et komisjon vastutaks oma osalemise eest ühiskomitees, partnerlusnõukogus, kaubanduse erikomiteedes ja töörühmades; Euroopa Parlament peaks osalema ka kõigis tulevastes lepingute läbivaatamise menetlustes ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon tuleks kaasata kõikidesse asjakohastes valdkondadesse;

Keskkond ja kliima (keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni ainupädevus)

9. tuletab meelde ELi kliimaeesmärki vähendada 2030. aastaks ELi kasvuhoonegaaside netoheidet 55 % võrreldes 1990. aasta tasemega ning saavutada 2050. aastaks kasvuhoonegaaside nullnetoheide, nagu on sätestatud Euroopa kliimamääruses ja rakendatud hiljuti vastu võetud õigusaktide pakettis „Eesmärk 55“;
10. kutsub komisjoni üles jälgima Ühendkuningriigi heitkogustega kauplemise süsteemi praktilist rakendamist, eesmärke ja tulemuslikkust, võtma arvesse, et kui kahe süsteemi vahel peaks ilmnema olulisi erinevusi, võib sellega kaasneda võrdsete tingimuste moonutamine ja seega tuleks seda arvesse võtta süsiniku piirimeetme kohaldamisel, ning uurima kahepoolse koostöö võimalusi, sealhulgas võimalust siduda Ühendkuningriigi heitkogustega kauplemise süsteem ELi omaga sarnaselt ELi ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise lepingule, ilma et nende sidumine kahjustaks ELi heitkogustega kauplemise süsteemi terviklikkust ja tulemuslikkust;
11. tuletab meelde, et EL hakkab 2026.–2034. aastal järk-järgult rakendama süsiniku piirimeedet raua, terase, tsemendi, alumiiniumi, väetiste, elektri, vesiniku ja kaudse heite suhtes teataval tingimustel, tagamaks et tootmise ümberpaigutamine EList riikidesse, kus poliitikameetmed on vähem ambitsioonikad, ei kahjustaks ELi ja ülemaailmseid kliimaalaseid püüdlusi; väljendab heameelt selle üle, et Ühendkuningriigi valitsus on algatanud Ühendkuningriigi süsiniku piirimeetme uurimise, et selgitada välja, kuidas süsiniku piirimeede võib aidata lahendada võimaliku kasvuhoonegaaside heite

ülekanndumise probleemi ja saavutada Ühendkuningriigi keskkonnanäesmäärke, võttes samal ajal arvesse laiemat mõju, riske ja võimalusi, mis tekkida võivad; kutsub komisjoni üles jälgima Ühendkuningriigi süsiniku piirimeetme poliitikat ja uurima koostöövõimalusi, et parandada võrdseid tingimusi ja kliimakaitset kogu maailmas;

12. tuletab meelde, et kaubandus- ja koostöölepingu kohaselt ei tohi pooled nõrgendada ega alandada sotsiaal-, töö- ja keskkonnakaitse taset üleminekuperioodi lõpus 2020. aastal kehtinud tasemest allapoole (kaitse taseme säilitamine) ja sealjuures võib pool võtta asjakohaseid meetmeid, et tasakaalustada „pooltevahelistest olulistest lahknevustest“ tulenevat „olulist (kahjulikku) mõju kaubandusele või investeeringutele“; tuletab meelde, et praegused kohustused ja ambitsioonid kliimamuutuste valdkonnas, eelkõige seoses kliimanetraalsuse saavutamisega 2050. aastaks, jäävad mõlema poole jaoks kehtima;
13. rõhutab, et komisjon algatas enne Ühendkuningriigi väljaastumist Ühendkuningriigi vastu keskkonna valdkonnas, sealhulgas seoses õhu ja vee kvaliteediga, mitu rikkumismenetlust; rõhutab, et võttes arvesse õhu ja vee piiriülest olemust, võivad erinevused nende keskkonnakaitstes ohustada ELis õhu ja vee kvaliteeti;
14. võtab teadmiseks keskkonnakaitseameti loomise 2021. aasta novembris 2021. aasta keskkonnaseaduse alusel; kutsub komisjoni üles jälgima, kas ametile on antud piisavad volitused ja vahendid, et ta saaks tulemuslikult tagada keskkonnanormide täitmise kooskõlas kaubandus- ja koostöölepingu kohustustega, ning kas keskkonnakohustuste ja teiste õigusaktide rakendamine ja täitmise tagamine on tulemuslik;
15. märgib, et Ühendkuningriigi valitsus avaldas 2022. aasta detsembris 2021. aasta keskkonnaseaduse alusel esimesed õiguslikult siduvad keskkonnanäesmärgid ja 2023. aasta jaanuaris 2023. aasta keskkonnaseisundi parandamise kava; nõuab ELi ja Ühendkuningriigi kliima- ja keskkonnakaitse-eesmärkide tihedat ja ülespoole ühtlustamist ning võrdsete tingimuste järgimise tagamist;
16. tuletab meelde, et Ühendkuningriik ei ole enam osa Euroopa Kemikaaliametist ja talle ei kehti Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) kohaldatav kemikaalide õigusraamistik (REACHi määrus); rõhutab, et Ühendkuningriigi uus õigusraamistik peab olema sama stabiilne ja läbipaistev nagu ELi õigusraamistik; kutsub komisjoni üles jälgima, kas Ühendkuningriigi kemikaaliohutuse juhtimisel esineb normides tagasiminekut või lahknevust EMPs kohaldatavast kemikaalide õigusraamistikust, pidades eelkõige silmas ELi REACHi määruse eelseisvat läbivaatamist; kutsub komisjoni üles tegema koostööd Ühendkuningriigi ametiasutustega, et tagada tihedalt ühtlustatud õigusraamistik, mille eesmärk peaks olema tagada kemikaaliohutuse juhtimise võimalikult kõrge tase ELis ja Ühendkuningriigis;

Tervis

17. tuletab meelde käimasolevat seadusandlikku tööd ravimite õigusnormide läbivaatamisel, mille eesmärk on muu hulgas vähendada Küprose, Iirimaa ja Malta turgude ajaloolist sõltuvust ravimite tarnimisest Ühendkuningriigist või selle kaudu; rõhutab vajadust tagada ravimite kättesaadavus, taskukohasus ja varustuskindlus ning strateegiline keskkonnaalane lähenemisviis ravimitele, et võidelda ravimireostuse vastu;

18. märgib, et Inglismaal võeti 23. märtsil 2023 vastu geenitehnoloogia (täppisaretuse) seadus, millega muudetakse muudetud geenidega ja täppisaretatud taimede ja loomade keskkonda viimise, turustamise ja riskihindamise norme, jättes need geneetiliselt muundatud organismide (GMOd) õigusraamistikust välja; märgib, et ei Šotimaa ega Walesi parlament ei ole andnud seaduseelnõule seadusandlikku nõusolekut; on väga mures normide erinevuste pärast selles valdkonnas, mille tagajärg võib olla see, et ELi turule sisenevad geneetiliselt muundatud tooted, mille suhtes kohaldatakse erinevat ohutuskontrolli või millel puudub nõuetekohane märgistus;
19. väljendab heameelt terviseturbealase koostöö sätete üle, mis võimaldab pooltel ja liikmesriikide pädevatel asutustel vahetada asjakohast teavet, kuid peab kahetsusväärseks, et see koostöö piirdub üksnes oluliste rahvatervise riskide hindamisega ning rahvatervise kaitsmiseks vajalike meetmete koordineerimisega; rõhutab, et COVID-19 pandeemia on suurendanud vajadust teha terviseküsimumustes tihedamat koostööd ning vajadust asutuste ja sidusrühmade vahelise struktureeritud ja korrapärase kahepoolse suhtluse järele, et kriisiolukordadele paremini reageerida.

Keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon palub vastutavatel väliskomisjonil ja rahvusvahelise kaubanduse komisjonil käsitleda eespool esitatud arvamusi ja lisada need ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingu rakendamisarportisse, et võtta arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni eespool esitatud seisukohta.